

*Digitalisering af det danske sundhedsvæsen
Øjenvidneberetninger fra nøgleaktører*

© Forfatterne og Syddansk Universitetsforlag 2019
Sat og trykt af Specialtrykkeriet Arco

ISBN 978-87-408-3261-7

Mekanisk, fotografisk, elektronisk eller
anden mangfoldiggørelse af denne bog
er kun tilladt med forlagets tilladelse eller
ifølge overenskomst med Copy-Dan.

Syddansk Universitetsforlag
Campusvej 55
5230 Odense M
www.universitypress.dk

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Forord	5
Digitaliseringen af den danske sundhedssektor	7
<i>Christian Nøhr, Søren Vingtoft, Pernille Bertelsen</i>	
De offentlige institutioners rolle i udviklingen af e-sundhed i Danmark	24
<i>Lisbeth Nielsen</i>	
Nationale strategier: fra sundheds-it til e-sundhed	33
<i>Sidsel Villumsen, Christian Nøhr</i>	
Uddannelser i sundhedsinformatik	51
<i>Inge Madsen, Ann Bygholm, Lars Kayser</i>	
Borgernes gradvise inddragelse i e-sundhedsvæsenet	64
<i>Jeppe Eriksen, Sine Jensen, Pernille Bertelsen</i>	
Den elektroniske patientjournal – en teknologisk og organisatorisk rejse	75
<i>Peder Jest, Lone Tynan</i>	
Digitaliseringen af almen praksis (1984-2019) – fra papir til EPJ til klinisk it-arbejdsplads	90
<i>Finn Klamer, Ib Johansen</i>	
Fra husmoderafløsning til e-sundhedsydelse i kommunerne	112
<i>Bodil Grøn, Poul Erik Kristensen, Morten Thomsen</i>	

Telemedicinske initiativer i Danmark	130
<i>Klaus Phanareth, Niels Rossing, Søren Vingtoft</i>	
En beretning fra de private leverandører	146
<i>Henrik Lindholm, Steffen Lerche</i>	
Standardisering af sundheds-it gennem 20 år	156
<i>Frederik Endsleff</i>	
At justere kursen på en supertanker	169
<i>Poul Erik Hansen</i>	
MedCom 25 år – hvad har vi lært?	184
<i>Henrik Bjerregaard Jensen, Lars Hulbæk</i>	
Fortællingen om sundhed.dk på tværs	201
<i>Morten Elbæk Petersen</i>	
Historien bag e-journal/ sundhedsjournal	215
<i>Jens Rahbek Nørgaard, Lone Kaalund Thiel</i>	
Fælles Medicinkort – samarbejde gjorde forskellen	233
<i>Lene Ærbo Pedersen</i>	
Forfatter- og redaktørpræsentation	245

Forord

Denne bog er skrevet i anledning af E-sundhedsobservatoriets 20 års jubilæum. Selv om digitalisering af sundhedsvæsenet fylder relativt meget i den offentlige debat, findes der ikke en samlet officiel fremstilling af digitaliseringen af det danske sundhedsvæsen fra den spæde start i 70'erne og frem til i dag. Derimod er det velkendt i offentligheden, at succeser og ikke mindst fiaskoer har ligget som perler på en snor og ikke sjældent med stort drama til følge, når ansvarlige politikere har skullet træde i karakter. Indenfor sociologien anvendes de to begreber ”tame problems” og ”wicked problems” i beskrivelsen af sociologiske udviklingsforløb. Tame problems vedrører problemstillinger, der kan udtrykkes rationelt, og hvor løsningerne nemt kan verificeres som dur/dur ikke. Wicked problems er derimod problemstillinger, som er komplekse, belagt med politiske interesser, skjulte dagordner og implicite kriterier for dur/dur ikke. Sundhedsvæsenets digitaliseringsproces gennem de sidste 20 år har været et sandt festfyrværkeri i ”wicked problems”, hvilket betyder, at en samlet fremstilling af sundhedsvæsenets digitalisering er ganske vanskelig, for ikke at sige umulig på et objektivt grundlag. Det har vi derfor undladt at sigte efter.

I stedet for at lave en objektiv beretning har vi taget initiativ til at invitere en række centrale aktører indenfor e-sundhed og sundheds-it til at skrive deres øjenvidneberetning indenfor temaer, som har optaget dem i deres arbejde med e-sundhed. Det har af forskellige årsager desværre ikke været muligt at samle øjenvidneberetninger fra alle de temaområder, som vi oprindeligt forestillede os bogen skulle rumme. Det kan

måske komme på et senere tidspunkt. Men ikke desto mindre har vi modtaget i alt 16 kapitler med øjenvidneberetninger fra i alt 30 forfattere, som samlet set beskriver de fleste aspekter i den store fortælling om det danske sundhedsvæsens digitalisering frem til i dag, 2019.

Vi er meget taknemlige for, at disse bidragsydere har brugt tid og energi på at bidrage til at skabe denne bog, som vi mener giver et godt grundlag for dels at forstå kompleksiteten i denne udviklingsproces og dels kan bidrage til at kunne styrke vores fælles hukommelse, så vigtige indhøstede erfaringer – gode som dårlige – kan styrke den fortsatte digitalisering af sundhedsvæsenet.

En særlig tak vil vi give til vores utrættelige sekretariatschef, Conny Heidtmann, foruden hvem vi ikke havde været i stand til at komme i mål med denne bog.